

*Funobris
s. h. (h. m.)*

Raphael Brade
in Christo Patri
Taurineu. Salute

Per importunū
Dñi Dominici Re
tūm a præclarissi
ribus mihi paren
q̄ ego aut eloque
arte potuissē pr
spondere: Verū q̄
umbra quintum
clarissima & max
testarer. Itaq; &
obseruantia: qui
proq; amplissimi
laudationis prou
q̄celerrime expli
gustia in ipso fut
rit/placuit ampl
Cardinali Neap
cipi: & Iohanni l
tegerimis uiris:
toribus: ut in luc
rorem ac luctum
diocrem concep
et q̄ eorum in he
tis omnibus pro

153

Raphael Brädolinus Junior Lippus Reuerēdo
in Christo Patri Domino Ludouico Ruuere Epō
Taurinēn. Salutē ac animi tranquillitatē. D. n. ib
Per importunū ac luctuosum Reuerendissimi
Dñi Domini Ruuere Presbyteri Cardinalis obi
tū a præclarissimis uiris eius testamētī execu
toribus mihi parentalis oratio demandata fuit. non
q̄ ego aut eloquentia: aut ingenio: aut ipsa deniq̄
arte potuissem præ cæteris expectationi omniū re
spondere: Verū quia sub amplissima eius familiæ
umbra quintum iam annum honorifice uixissem/
clarissima & maxima eius præconia libentius at
testarer. Itaq̄ & pro singulari mea in eos patres
obseruantia: qui id mihi muneris demandarunt:
proq̄ amplissimis eius familiæ erga me beneficiis
laudationis prouinciā libētissime suscepi/susceptā
q̄ celerrime explicauī. Sed cum nimia temporis an
gustia in ipso funere a me pronuciari non potue
rit/placuit amplissimis patribus: Oliuero Carafæ
Cardinali Neapolitano/Sacrofancti senatus prin
cipi: & Iohanni Iopi Capuano sapientissimis ac in
tegerimis uiris: primariisq̄ eius testamenti execu
toribus: ut in lucem oratio proferretur. & q̄ ita me
rorem ac luctum/quem ex illius amissione nō me
diocrem conceperant/leuari posse arbitrabantur.
et q̄ eorum in hoc studium incredibile/ut in cæte
ris omnibus probari magnopere cupiebant. & q̄

postremo plurimas atq; pulcherrimas laudes hu-
ius excellentissimi patris perpetuis litterarum tra-
di monumentis desiderabant. Multum enim po-
steritas ad bene beateq; uiuendum maiorum sti-
mulis incitatur. non parum clarissimorum homi-
num exempla ad institutionem uitae cōmunis cō-
ferunt. Quamobrem praesul dignissime patruelis
tui laudationē accipe: & qui te praestanti hoc praes-
sulatus beneficio honestauit: optimam eius nō di-
co memoriam tibi perpetuo colendam existimas:
sed uitam quoq; sanctissimam/moresq; integerr-
mos solertissime imitādos propone. Quo sane fiet:
ut splendidissimū illius nomen per te magis quo-
tidie illustretur: immortalē tu per illū felicitatē &
gloriā consequaris. Vale. Romae. III. Idus Maias.

procedit ad rem agere saltem suis simulque pro-
prietatibus eius famulatus erga me beneficis
laudationis prouinciam hinc inde hinc inde
me atque meo similia meo. Sed cum nimis tempore
autem non inueniatur me a meo opti ni nistis
gustis in ipso tunc a me prouinciam non potuit
inueniatur amplius prouinciam inueniatur
Cardinali Neapolitano Sacrosancti leuatus prin-
cipis & Iohanni Iohi Capuano sapientissimis ac in-
tegrissimis uiris: primisq; suis testamētis exequi
toribus: ut in lucem oratio protulerit. & in me
tunc ac luculentum ex illis amissionem me
dicoem conceperunt hinc inde hinc inde hinc
et coram in hoc studium incredibiliter in cre-
tis omnibus probati magnosque cupiebant &

Raphaelis Brandolini Lippi Junioris Parētalis
 Oratio de obitu Dominici Ruuere Sancti Clemē
 tis Presbyteri Cardinalis : Romæ in templo San
 ctæ Mariæ de populo : Ad patres: & populum ha
 bita. M.D.I.

Et si plurimis ac difficillimis humana
 rum rerum exemplis/mortalem hanc
 uitam peregrinationē esse breuissimā
 et q̄diu in ea mortales uersentur: posse
 nihil certi ac explorati permansurum sibi ne unū
 quidem diem iure optimo affirmare : Antea semp
 optime atq; facillime perspectū est Patres amplis
 simi: In hoc tamen grauissimo ac molestissimo Do
 minici Ruuere Presbyteri Cardinalis patris ex
 cellentissimi obitu: et qualis mortaliū omniū con
 ditio sit: & quantum ipsi nobis polliceri nō temere
 debeamus: quantumq; de terrenis aut sperare aut
 optare saltem possimus: melius atq; facilius intel
 lectum arbitror. Neq; enim ille nō se diutius atq;
 felicius uicturū qui uel diutissime ac foelicissime
 uixerit: pollicebatur. Neq; non suas opes ac digni
 tates fore: quibus fuerit liberalissime ac honestissi
 me perfunctus : unq̄ sperabat. Sed cum ita repēte
 ac insperato & suā ipse peregrinationē confecerit:
 et fortunas omnes quas nemo sapiēs proprias nū
 cupauit: alienas tanq̄ possessiones reliquerit: Pro
 fecto non potest & humanam uobis imbecillitatē
 instabilēq; fortunam ad memoriam nō reuocare:

immo cum in amplissimo senatu hoc uestro tam
de repente eius presentia desideretur: nequit orna-
tissimū hunc ordinem uniuersum non mirifice co-
mouere. Nā dum alienas ipsi calamitates atq; mi-
serias tristissime deploramus: domesticos etiam lu-
ctus/iacturasq; familiares depictā uelut tabellam
subiectā oculis intuemur. Itaq; q̄ denudatū eius
cadauer/qui uobiscum paucis ante diebus in pro-
nūciandis sententiis christianisq; cerimoniis pera-
gendis pulcherrime consedisset: q̄ pullatā eius fa-
miliam uniuersam/ac moerore afflictam spectatis:
quam paulo ante purpuratā: atq; hilarē uideratis:
non modo importunam ac luctuosam collegæ ue-
stri iacturam grauissime sustinetis: Sed uestros &
fortuitos casus/euentusq; ancipites mira quadam
animi attentione diligentius contēplamini. & q̄
in hoc ipso non diuturnum ac exploratum: sed bre-
uem sane atq; ambiguum decursum fuisse morta-
lem cernitis: neq; fortunas/neq; imperia/nec ullos
deniq; honores debetis fore cuiquā proprios polli-
ceri. Sed pietatem/Religionem/Benificentiam/Li-
beralitatem/ac uitæ innocentiam/cæterasq; animi
dotes nō solum esse cuiusq; proprias/uerum etiam
supremam cuiq; felicitatem/uerissimāq; beatitu-
dinem cōparare. Quod si externis illū de quo agi-
mus patrem fortunæ muneribus: atq; internis ani-
mi dotibus: non mediocriter honestatum uobis q̄
breuissime ostendero: nihil esse fragilius/nihil in-
firmius/nil deniq; imbecillius/atq; facilius inani

bus terrenarū rerum possessionibus reperiri: neq; ad hanc quam agimus uitam/bene beateq; degen-
 dam: neq; ad illam/quā maximopere exoptamus beatitudinē adipiscēdam: aut certius/aut firmitus/
 aut uerius/ac oportunius quippiā uirtutibus non dicam inueniri: Sed ne cogitari quidē posse perq; facile intelligetis. Qua ex re fiet: ut cum de terre-
 nis sperandum nihil: de celestibus sane plurimū: proposito tam excelso tamq; illustri uobis exēplo satis habundeq; perspexeritis: eamq; nuper præcla-
 rissimum hunc uirum fati necessitatem fortiter ac cœpisse: quam uel serius/uel tempestiuus morta-
 les quidē omnes nullos sunt discrimine acceptu-
 ri: apertissime cognoueritis: non ad fluxam/fragi-
 lemq; humanæ uitæ fœlicitatem: sed ad perpetuā ac sempiternam illam beatitudinē uos omni stu-
 dio atq; industria comparetis. Primum itaq; for-
 tunæ indicium quod amplissimo huic patri fortu-
 natissimū contigit: & natale solum/& splendor do-
 mesticus fuisse mihi uidet̃. Neq; enim aut obscu-
 ro quodam municipio est ortus: aut ignobili uete-
 rum familia oriundus: sed patriam sine dubio præ-
 clarissimam/propaginem illarum omniū quæ in Sabatiis transalpinæ galliæ populis conspiciun-
 tur nobilissima refert. Nam eo est municipio exor-
 tus: q; inter allobrogas positū est: ac uicus nouus
 a recentioribus nuncupatum. Magna est loci rerū
 omniū opulentia. Summa domi ac foris hominū

industria. Incredibilis armorum maximusque literarum
usus pollet. Sunt enim haec praecipua (ut ego quidem exi-
stimo) luminaria, quae nobilissimam quaque civitatem suis
quodammodo radiis illustrant. ut quae ad quotidianos
vitae usus pertinet: in ea uel cumulatissime abundant
et quae uel consilio respublicae prudentissime gerant: uel ar-
mis confinia strenuissime defendat. Quique ab incu-
nabulis ad utramque artem quotidie assuescant: nunquam
desint. quibus ita fuit municipium hoc praeclearis-
sime insignitum: ut aut primum/aut nemini cer-
te secundum inter allobrogas suo quodammodo
iure nuncupetur. In quo tam nobiles/tamque ma-
gnificae semper familiae extiterunt: ut cum nobi-
lissimis: ac praeclearissimis transalpinae Galliae mu-
nicipiis nobilitate/ac opulentia comparet. Quod
si in eo non aliam unquam prosapia. Quae uel maiorum
stigmata/uel rerum a se optime gestarum praemia
nobis ostenderent: municipio extitissent: ut certe
plurimae ac nobilissimae summa cum laude & glo-
ria memorantur: Nonne isthaec tam nobilis/tamque
fructuosa roboris propagatio satis abundeque uide-
ri potest: ut non dico municipium inter allobrogas
nobilissimum: sed prouinciam quoque Sabatiae uni-
uersam: atque liguriam omnem longe lateque propa-
garit. & cum ex ea tanquam a fertilissima dodonei lo-
uis arbore bello ac pace publice priuatimque illu-
stres uiri fuerint propagati: non potest quin nobi-
litate/gloria/opulentia/caeteras omnes primarias

eius prouincie famulias antecellat. Immo cum ex
 ea præclaræ omnes nobilesq; familiæ pullularint:
 eam ueluti parentem agnoscunt: In eiusq; fœlicita
 te/ & gloria conquiescunt. Quin etiam si lucidissi
 mam eius familię claritatem paulo diligentius cõ
 templemur: nullam in ea nõ tñ prouincia/ sed ne
 in transalpina quidem gallia uniuersa aut nobilio
 rem/ aut clariorem extitisse facile comperiemus.
 Quippe quæ non locupletissimos tñ mercatores/
 non milites strenuissimos/ impatoresq; fortissimos/
 nõ solũ uiros disciplinarũ omniũ peritissimos/ sed
 proceres etiã nobilissimos/ homines religiosissimos/
 imo uero acerrimos religionis ac fidei propugna
 tores/ præcipuos christianę reipub. cardines supre
 mũ deniq; in terris christi uicariũ/ suos inter libe
 ros liberalissime agnoscit. nos uero q; sumus et tps
 angustia circumuerti: nostraq; alio iãdudũ festinat
 oĩo: nõ multiplicẽ mercatorũ opulentiã attingemus
 Nõ egregia rei militaris facinora exequemur. Nõ
 incredibile in omni disciplinarũ genere p̄statiã re
 feremus. Non lōgissimã p̄cerũ seriẽ. Nõ plurimas
 eorũ uirtutes/ qui in ea semp familia excelluerũt: cõ
 memorabimus. Nõ augustissimas eorũ cardinaliũ
 laudes: q; hãc familiã uirtute/ & glia decorarũt. Nõ
 Sixti. III. Ponti. maximi sapientissimi christiane
 reipub. moderatoris p̄conia recensebimus. q; ut eã
 ipsam familiam uirtute/ doctrina/ sapiẽtia/ rebusq;
 optime ac fœlicissime administratis nobilitauit:

a iiii

atq; supremam illi felicitatis gloriam peperit: ita
nostram ingenii aciem hebetat: ita vires exte-
nuat: ita demum omnes eloquentiæ nervos debi-
litat: ut non modo uel amplissimam eius gloriam
non perstringere/uel tenuiter potius delibare: sed
ne intueri quidē satis queam. Quod si temere/nul-
loq; prorsus consilio auspicerer: uastum profecto
pelagus/uelis/atq; remigio spoliata nauis ingrede-
retur. Itaq; declinata iam pelagi altitudine/ac lati-
tudine prospero flatu ex quo prodiit: in tutissimū
se portum recipiat. Omissis igitur plurimis ac or-
natissimis eius familiæ uiris ad interiorem huius
excellētissimi patris nobilitatem/atq; præstantiā
diuertamus. Etenim quo propius luminaria cuiquā
admouentur: eo quidem illustrius splendidissima
eius gloria illuminatur. & quanto interior cuiusq;
nobilitas memoratur: tanto quidem nobilior eius
magnitudo/atq; præstantia & una & clarissima oīum
uoce profertur. Primus se mihi præstantissimus uir
Iohannes Ruuere honoratissimi huius uiri pater/
nobilitatis/atq; uirtutis perinde ac lucidissimum
sidus proponit. In quos summa uirtus/religio sin-
gularis/incredibilis beneficentia/animi robur in-
uictum/admirabilis continentia/modestia nō me-
diocris/reliquæ omnes animi dotes splendidissi-
me nituerunt. Et qui Fabritium/Curium/Scipio-
nem longissime superauit. Nam si domestica & pri-
uata respicimus: suam is prudenter familiam in-

stituit. iuste diuitias cōquisiuit. honorem / ac digni-
 tatem suam fortiter propugnauit. letitiam mode-
 ratissime temperauit. dolores / ac luctus patientissi-
 me tollerauit. Si forensia & publica studiosius me-
 ditamur: nō illum a ueritate temeritas reuocauit.
 non malignitas ab æquitate deflexit. non a libera-
 litate auaritia deturbauit. non uel ignauia uel au-
 dacia a laboribus ac periculis retraxerunt. non li-
 bido a continentia / nō deniq; a simplicitate ambi-
 tio illum abduxit. Sunt qui pulcherrima eius faci-
 nora domi ac foris uerissime attestent. Sunt qui
 et publica & priuata egregia eius consilia recordē-
 tur. Sunt qui honestissimā eius uitam / moresq; in-
 tegerrimos non ignorent. Ex hoc nempe præcla-
 rissimo id ætatis uiro tres quasi eius familiæ cato-
 nes: non solum patriæ: sed totius etiam prouinciæ
 ornāmēta pulcherrime sunt procreati. Martinus /
 Christoforus / ac deminicus hodierno quem fune-
 re honestatis. Ille recte consulendo / seuerè iudican-
 do / uiriliter conficiendo / moderate agendo: eam si-
 bi non dico in patria / sed in prouincia sabatiæ uni-
 uersa existimationem cōcitauit: ut primariū semp
 locum in suo municipio non immerito retinuerit.
 atq; sic hodie retineat: ut maiorem quotidie uirtu-
 tis gloriam assequatur: ampliorem quoq; beniuo-
 lentiā sibi conciliet. Hi duo postremi a Sixto quar-
 to pontifice maximo diligentissimo uirtutum re-
 muneratore ob singularē animi præstantiam / egre

giam fidem/ac summam uitæ integritatem inter
patres relati/suam ipsi gloriam/atq; fœlicitatē me-
moriæ prodiderūt. Quorum ea sane uirtutum exi-
stimatio antecesserat: ut in augustissimū hunc se-
natum uestrum incredibili patrum concordia re-
ferrentur. Quam ego in primis dignitatem illis
fuisse a Sixto tributam: & quia præcipua christia-
ne reipublice dignitas est: & q̄ in omniū oculis
quotidie uersatur: & q̄ ab eo pontifice est illis cō-
cessa: qui nihil unq̄ temere/immo non magna sine
prouidentia administrauit: plurimifaciendam ar-
bitror. Sed tantisper obsecro dum paucissima de
christoforo diuinarum humanarūq; legum peri-
tissimo delibemus: Dominicum reponamus. Fuit
enim ea tempestate maximum uirtutis ac sapien-
tiæ specimen pulcherrimum seruandę in omnes fi-
dei exemplum. Splendidissimum probitatis/hu-
manitatis/integritatis lumen. an nō debuit tanto
uirtutum præsidio constipatus/a solertissimo bono-
rum uirorum spectatore/amplissimo hoc dignita-
tis munere honestari: an nō a liberalissimo id æta-
tis principe/fidelissimus seruus fidelitatis gratitu-
dinē reportare: potuit illum ac debuit Sixtus car-
dinea dignitate iure optimo decorare. Voluit ac
debuit Sixtum ille fide/obseruantia/reuerentia ex-
ornare. Ille supremam seruo gratitudinem immor-
tali quodam beneficio declarauit. perpetuam hic
domino fidem admirabili quadam animi celsitu-

dine significauit. Sed desinamus iam patres (obse-
cro) aut nobilissimæ eius patriæ / aut familiæ præ-
clarissimæ / aut præstantissimorū deniq; uirorum /
qui ex ea familia honestissime prodierunt: nobili-
tatem / splendorem / res & bello & pace prudenter
ac strenue administratas commemorare. ne alie-
nas laudes / aliena facinora / aliena demum præco-
nia recenseamus. Dumq; pulcherrima ac optima
fortunæ munera in hoc patre fortunatissimo con-
sectamur: pulchriorem ac meliorem animi cultū
silentio pretereamus. Fuit ille permultum fortu-
næ muneribus insignitus: Sed longe plurimū ani-
mi dotibus mea quidē sententia honestatus. non
q; illi aut opes amplissimæ / aut amicitia / atq; affi-
nitates q̄ dignissimæ / aut demum honestissimæ di-
gnitates unq̄ defuerint: Is enim nonne hercle uel
cumulatissime abūdauit: Sed q; illa fluxa atq; fra-
gilia: hæc firma / stabilia: illa terrena / hæc autem cœ-
lestia uideri possunt. Attendite itaq; patres atten-
dite: quænam uestri muneris possessio: quæ sit re-
cta ad gloriam æternam uia: ad quam omnes me-
tam dirigamini: dum internas augustissimi huius
uiri dotes sedulo contemplantur. Attendite inquā
pro singulari uestra in eum beniuolentia / pro sum-
ma quondam illius in uos obseruantia patres: &
quanto fortuna uirtus firmior atq; præstantior pu-
tanda sit: etiam atq; etiā considerate. Tacebo nunc
honestissimam ac pudicissimam eius pueritiam:

castissimam ac modestissimam adolescentiam præ-
teribo: illam candor/atq; simplicitas: hanc mode-
stia/& continentia illustravit. dicam de iuventute
nonnulla: subiungam de reliqua eius ætate pau-
cissima. Annum agens quartum & uicesimum q̄
hanc etiam communem omnium patriam uirtu-
tis ac sapientiæ domicilium existimabat: se in ur-
bem contulit. contigit hoc autem illi homini for-
tunatissimo Sixti cardineam per id tempus digni-
tatem agentis: domus quoq; fortunatissima. ubi
tam modeste/tam recte/tamq; liberaliter uixit. ut
a summis/mediis/infimis/uel maximis atq; amplif-
simis ad cælum laudibus extolleretur. obserua-
bant eum inferiores. diligebat pares. maiores illū
ægregie collaudabant. & cum optimo bonorum
omnium fato supremum. Sixtus administrandæ
totius Christianæ reipublicæ culmen ascenderet:
hic etiam suis uirtutibus ac meritis altius euola-
uit. Haud enim multo post eius probitate/ac fide
perspecta & cognita Christoforum præstantissi-
mum amplissimi huius uiri germanum licet egro-
tum huius opera atq; industria inter senatores cō-
scribit. Is cum fati acerbitate præuentus naturæ
debitum exoluisset: Siue ut ampliorem in utrūq;
germanum fratrem animi gratitudinem/atq; be-
niuolentiam declararet: siue ut fratrem alterum
ob recentissimam alterius mortem præstanti hoc
beneficio consolaretur: siue potius ut seruitutē gra

159
tia: uirtutem premiis exornaret: ad supremam hanc
ipsam dignitatem quolibetissime promouit. ubi qua
lem se omnibus publice priuatimque praestiterit: ne
mo uestrum hic est qui nesciat. Notae sunt uobis
grauissimae illius sententiae. Exploratae sunt uoces
prudenterissimae. Comperta sunt inquam uobis suf
fragia quae rectissima patres amplissimi. Audistis eum
omnes cum de grauissimis maximisque negociis in
augustissimo senatu hoc uestro discuteret: quae gra
uem ac rectam suam ipse sententiam pronunciarit.
atque ita pronunciarit: ut nec ueritatem amicitia/nec
rectitudinem inuidia/nec simplicitatem iracun
dia/nec elocutio grauitatem retardaret. Et cum duos
ferme ac uiginti annos in hac ipsa/de qua nunc uer
ba facimus: dignitate uersatus sit: cum se omnibus
uirum quem Sixtus & debuerit & potuerit in ger
mani fratris locum sufficere: apertissime declara
uit. Et cum magistratus uirum non efficiat: sed ostē
dat: illumque excelso & illustri loco in plurimum col
legarum/ac ciuium plurimorum conspectu qui egre
giam aliquam fuerit dignitatem adeptus: consti
tuat: fuisse hunc tam excellenti beneficio quae dignis
simum uerissime patefecit. nam siue publice siue
priuatim ageret fidem/ac beniuolentiam in ami
cos maximam/mirificam in pauperes beneficen
tiam/misericordiam in afflictos aegregiam/incre
dibilem in omnes suos pietatem/religionem in deum
optimum maximum amplissimam significauit.

Nemo unquam ab eo uel consilium uel auxilium implorauit: quin utrumque facillime impetraret. Immo uero permulti etiam impetrarunt: quod tametsi ab eo neutrum petebant: utroque tamen maiorem in modum indigebant. in quo non tam quid ipsi uellent: quam quod uelle deberent: diligentissime aduertebat. nec ad luxum opes/ neque pecunias ad auaritiam congeriebat: uerum ad beneficentiam potius/ ad liberalitatem/ ad pietissimos celestium usus conuertebat. Intelligebat enim supremos ecclesie cardines pecuniarum esse/ opumque distributores debere. Leuitam illum laurentium/ aliosque permultos/ thesauros ecclesie distribuisse/ medicisque liberaliter erogasse non ignorabat. Et quoniam liberalitatis ac beneficentiae duo sunt omnino genera: alterum opera atque industria: largitate alterum atque munificentia praestatur. utrumque sic praestitit: ut neutrum sane omiserit. Splendorem/ magnificentiamque/ domibus/ uillis/ cenobiis/ templis denique construendis: ita magnificam atque illustrem exhibuit: ut cum splendidissimis ac magnificentissimis potuerit maioribus splendore/ ac magnificentia decertare. Aedificauit primum: ut dignitati atque nobilitati tributum aliquid putaret: quale spectatis Romae domum. ita splendidam/ ita magnificam/ ita demum quotidianis uitae usibus opportunam: ut in qualibet totius anni tempestate/ siue ad uernam iocunditatem specularum laxitudine excipiendam: siue ad aestiuum calorem frigore propulsandum: siue ad

autumnalem humorem locorum temperie depel-
 lendum: siue potius ad brumale frigus calore abi-
 ciendum: fuisse constructam arbitro. Amænissi-
 mam quoque uillam: ut cum a negociis publicis ali-
 quantulum otii superfuisset: eo se a maritimis flu-
 ctibus in tutissimū ueluti portū reciperet: magnis
 sumptibus primo ab urbe lapide splendissime cō-
 struxit. Formelli quoque ut si ab urbe longius seces-
 sisset: quā dignissime habitaret: quod xii. circiter lapide
 flumentana porta nouū est oppidum: opulentissi-
 mas edes liberalissime edificauit. Sed hæc fortasse
 cuiquam ædificia priuata magis quā publica: sua po-
 tius quā aliena: luxuriosa uerius quā fructuosa: uidebū-
 tur. Quid autē illa: quæ & publica: & aliena: & pro
 cōmuni omnium utilitate: ac dignitate uidentur cō-
 structa: cum pro religione: pro decorum immortalium
 dignitate ac laude fuerint ædificata. Omitto facel-
 lum quod sane puicherrimum atque opulentissimū
 huic alme uirginis templo & præclarissimæ ædi-
 ficandum curauit: & sanctissime dedicauit. Ideo
 enim fortasse hoc extruxisse: ut suæ/suorumque po-
 steritati consulere: hanc maxime ob causam dedi-
 casset: ut delictorum ueniam exoraret: uideri potuit.
 Verum enim uero sunt alia præstantiora/meliora/
 amplioraque patres ædificia: quæ huius excellen-
 tissimi patris splendore/magnificentiam/religionē/
 longe plurimū exornāt/amplificāt/nobilitāt. Extru-
 xit Ariani quod uigesimo ab urbe lapide flaminia

uia est/ueteris ætruriæ oppidum : cenobium non
tam amplitudine q̄ elegantia spectandū. constru-
xit in martana insula: q̄ uolscini lacus est in ætru-
ria: non solum ædes magnificentissimas: sed ceno-
bium quoq; pulcherrimū. ecclesiam in ipso falisco-
rum monte nobilissimam a fundamentis erexit.
Quid opulentissimam taurinorum ecclesiam. que
transalpinae galliæ ciuitas est: Achademiamq; di-
gnissimā posthabeo. Sunt enim magnifica isthæc
duo ædificia: que pietatem: religionem: uirtutum/
litterarumq; obseruantiam singularem ostendūt.
Quid postremo ædem in patria pulcherrimā non
commemoro. Nonne singularem quandam ani-
mi gratitudinem significauit: cum eam præ cæte-
ris ecclesiam exornarit: unde christianū baptisma
liberalissime accepisset. Qualia hæc uobis uiden-
tur opera: q̄ præclara ædificia. Ad luxum ne: an
ad uerissimam potius posteritatis gloriam compa-
rata. Conferte nūc magnifica huius uiri opera cū
preclarissimis ueterum ædificiis. Immo uero hunc
ipsum cum maioribus comparate. Bibliothecam
Lucullus pulcherrimam extruxerit. Præclarissi-
mū Cæs. Aug. Apollini templum ædificarit. Qua-
dratā Mæcenat turrim editissimā construxerit. dū
singulis illi potuerint ædificiorū operibus gloriari:
hic plurimis ac splendidissimis ædificiis a se cōstru-
ctis immortalem sibi gloriam compararit. Sed li-
beralitatē/splendorē/magnificentia omittamus.

Quid penitiora illa uirtutum munera? Nonne cō-
 mitatum huic perpetuū præsiterunt? Nunq̄ a be-
 nignitate facilitas/a moderatione simplicitas/fru-
 galitas a temperantia/castitas a continentia/a reli-
 gione pietas discesserunt. Omnes enim incredibi-
 li quadam facilitate ac mansuetudine admittebat:
 neminem excludebat: & recte de omnibus sentie-
 bat: & semp honorifice loq̄bat. Laute/opipere/ac
 splēdide non tñ luxuriose/intēperate/atq; ambitio-
 se quotidie uiuebat. Erat illi frequentissimus in cō-
 uiuiis sermo: de religiōe/de uirtute ac sapiētia. Do-
 mesticas ita semper habenas rexit: ut sanctissimis
 uite institutis/exemplisq; saluberrimis cunctos ad
 excolendas animi dotes facillime inuitarit: inuita-
 tos excitarit: excitatos inflāmarit. Quantum uero
 castitatem ac pudicitiam excoluerit (quæ sacerdo-
 tum summa & uera laus est) ego quidē in præsēn-
 tia non attingam. Nam omnes (ut arbitror) probe
 nostis. Extant adhuc qui eius pueritiam/adolescē-
 tiam/ac iuuentutē optime recordantur. Extant ad-
 huc intimi ac fidelissimi eius cubicularii: q̄ quatuor
 et uiginti annos intimū ac fidelissimū ei seruitiū
 præsiterē. Extat deniq; (quod est omniū lōge pul-
 cherrimū) integerrimū eius nomen. Ipsam postre-
 mo sanctimoniā bene beateq; degendo: suos recte
 instituendo: diem fortiter obeundo: præclarissime
 indicauit. Neq; enim aut diuinas horas/aut Chri-
 stianas cerimonias/aut lectiones deniq; sacras ne-
 gociorum uarietate/ac magnitudine unq̄ omisit.

Necq̄ non christianos domi uiros : immo uel non
maxime religiosos est unq̄ passus. Necq̄ non sum-
ptis christianis de more uiaticis omnibusq̄ suæ ui-
tæ rationibus optime cōsideratis est de medio sub-
latus. Nam paucis ante diebus q̄ e uita discederet
peractis quidem omnibus ecclesiæ ceremoniis te-
stamentum iam pridem a se constitutum/accura-
tius descripsit. Se suaq̄ omnia illis potissimum pa-
tribus maximopere commendauit: Quorum au-
toritati/amicitia/integritati facile poterat acquie-
scere/ac ita se ad cœlestem illam patriam/ad sempi-
ternam lucem/ad fœlicitatem perpetuam/ad uerā
deniq̄ beatitudinem recepit. Familiam uero uni-
uersam atq̄ amicos omnes/qui eius ferre desideriu
nequeunt: mœrore/ac luctu prostratos reliquit.
Vos etiam patres amplissimi collegam uestrū uo-
biscum assidue uersatum/uestrarūq̄ sententiarum
conscium/non mediocriter doletis. Familia quidē
omnis eo se fuisse orbatam domino lamentat: qui
et uoluerit & potuerit egregiis eam beneficiis ho-
nestare. Amici eo se destitutos patrociniū conque-
runtur:cuius integritatem/fidem/uirutēq̄ perspe-
xerant. Vos postremo patres honoratissimi & q̄
erat non postremus collega uester: q̄ pari omnes
beniuolentia/ac obseruantia prosequabatur:q̄ uir-
tutem/ac sanctimoniam excolebat:q̄ deniq̄ in uo-
bis ipsi simillimam fortasse mortis imaginem con-
templamini:eius obitū grauissime sustinetis. Ve-
rū nihil est quod mœstissima eius familia tantope

lamentetur: habet præclarissimos testamenti exe-
 cutores: de quibus uel plurimū sperare & per eo-
 rum mansuetudinē possit: & per uirtutem debeat.
 Nec eius amici se fore desertos tam graui-
 ter con-
 querantur: nedum suam ipsi commoditatem/uti-
 litatemq; requirunt: alienam ipsi tranquillitatem/
 atq; sc̄licitatem negligant. Dumq; suis nimirū ra-
 tionibus prospiciunt: alienam deniq; beatitudinē
 contemnant. Vos etiam patres excellentissimi si
 et mortalem hanc uitam stadium esse breuissimū:
 in eo quia nihil certi/ac explorati posse mortales si-
 bi non temere polliceri: uobiscum diligentissime
 reputabitis: non modo uixisse hunc honorificen-
 tissime/atq; amplissimis fortunę muneribus fuisse
 perfunctum: diēq; fortissime obiisse: pulcherrimis
 cum dotibus honestatum: uerum etiam ita uobis
 in hac ipsa terrenarum rerum colluui-
 one uersan-
 dum facillime perspicietis: ut & uiuentes præcla-
 ris facinoribus incitetis: & optimā posteris memo-
 riam relinquatis: & uobis ipsis præciosissimam im-
 mortalitatis gloriā accuratissime consequamini.

D I X I

